

KÖZLEMÉNY

a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény 106.§-ában foglaltak alkalmazásáról

I. Bevezetés

A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. tv. (VET) 106. §-a úgy rendelkezik, hogy termelői kapacitásokkal közvetlenül, vagy – a törvény hatálybalépése előtt kötött szerződések alapján hosszútávú kapacitás lekötési megállapodásokon keresztül – közvetve rendelkező engedélyesek a rendelkezésükre álló forrás értékesítésére (évente október 31-ig a következő naptári évre vonatkoztatva) pályázatot kötelesek kiírni.

A 106.§ – a VET 179. §-ában foglalt hatályba léptető rendelkezések szerint – 2007. október 15-ével lépett hatályba, de a jogalkalmazók a törvény kihirdetésével egyidőben (2007. július 2.) megismerhették a jogalkotók szándékát, a törvény célját.

A 106. § végrehajtása során olyan alkalmazási kérdések merültek fel, melyek megválaszolása feltétlenül szükséges a teljes villamos energia piaci liberalizáció zavartalan indulása érdekében.

A VET 106. §-ában foglaltak végrehajtása ugyanakkor nem választható el a törvény más rendelkezéseinek értelmezésétől és alkalmazásától, s ezt oly módon kell tenni, hogy a 2008. január 1-je előtt hatályba lépő rendelkezések alapján az engedélyesek által tett cselekmények és magatartások semmilyen körülmények között ne legyenek ellentétesek a törvény később hatályba lépő rendelkezései alapján tett (ugyanazon, vagy más) engedélyesi, valamint hatósági intézkedésekkel, magatartásokkal. Ezen követelmény elmulasztása esetén az energiaszektor működésében jelentős zavarok léphetnek fel, az energiaárak indokolatlanul emelkedhetnek, a felhasználói érdekek végletesen sérülhetnek.

A Hivatal annak érdekében adja ki ezen közleményt, hogy a törvény és végrehajtási rendeletei, a felhasználók védelme érdekében, a 106. § alkalmazására vonatkozóan – figyelemmel a VET összes rendelkezésére is – betöltsék céljukat.

II. A 106. §-ban foglalt rendelkezések lényege, értelmezése, célja, alkalmazásának iránya és módszertana

1. A 106. § célja/lényege

A hazai fogyasztók ellátásának biztosítása, az őket ellátó szereplők részére esélyegyenlőség biztosítása a forrásokhoz való hozzáféréshez, az egyetemes szolgáltatásra alkalmazandó árképzés méltányosságának és összehasonlíthatóságának biztosítása, valamint a villamosenergia-piaci verseny elősegítése.

2. A 106. § tartalma/értelmezése

A szóban forgó paragrafus pontatlan szövegezése ellenére a rendelkezés kiindulópontja világos: a hosszú távú kapacitás lekötési megállapodással rendelkező villamosenergia-kereskedőket terhelő pályáztatási kötelezettség aukció tartására vonatkozó

kötelezettségként értelmezendő, melyet 2007. október 31-ig kell végrehajtani. Ennek során a rendelkezésükre álló (hosszútávú szerződésekkel lekötött) kapacitásból az egyetemes szolgáltatók és a kereskedők által a hazai felhasználók ellátása céljára beszerezni kívánt mennyiségnek kell értékesítésre kerülnie. A fogyasztók, a kereskedők és a közüzemi szolgáltatók a 2008. évre vonatkozó beszerzéseik túlnyomó többségét éves termékek keretében kívánják beszerezni, tehát az éves aukción felajánlásra kerülő villamos energia nagyságát ennek figyelembevételével kell meghatározni.

A piaci liberalizáció minél zökkenőmentesebb indulása, a villamos energia árjelzések torzulásának elkerülése érdekében szükséges, hogy a VET 106. §-a szerinti értékesítési kötelezettséggel rendelkezők a megtartandó aukcióikat (időben, valamint a lebonyolítás módjában) a lehető legjobban összehangolják, ezáltal minél nagyobb és átláthatóbb kínálatot teremtvé.

3. A Hivatal elvárásai a 106.§ gyakorlati alkalmazásával kapcsolatban

Mennyiség: Az aukció segítse elő a hazai fogyasztók döntően hazai forrásból történő ellátását. Az összes igényelt mennyiség döntő többsége éves aukció keretében, a többi évközi aukciókon kerüljön meghirdetésre.

Termékösszetétel: A hazai fogyasztók ellátásához szükséges termékek kerüljenek meghirdetésre. A kapacitásjog meghirdetését (tekintettel a korábbi aukciók – negatív – tapasztalataira) a Hivatal akkor tartja indokoltnak, amennyiben a termék használatára vonatkozó feltételek megfelelően rugalmasak a pályázók érdeklődésének kiváltásához.

Indulóár: Az erőművi kapacitások többségének egy kereskedő kezében történő koncentrálódása rendkívül érzékenyvé teszi az aukciót (illetve az aukcióztatót) az erőfőlényes helyzet kihasználására vonatkozó esetleges vádakkal szemben, ezért a költségektől (a kapacitások bekerülési árától) elszakadó indulóár az aukció eredményének megkérdőjelezéséhez vezethet a piaci szereplők és fogyasztók részéről.

Résztevők: Az aukció célja, hogy biztosítsa a hazai felhasználók villamos energiával való teljes és átlátható ellátását. A fogyasztók részvétele ugyan nem jelenik meg a törvényben, de az iménti cél érdekében a Hivatal szükségesnek tartja a közvetlen fogyasztói részvétel lehetőségének biztosítását. (Közvetlen fogyasztói részvétel esetén megfontolandó, hogy a fogyasztók külön eljárás keretében, a kereskedőket megelőzően vásárolhassanak az aukcióra kerülő termékekből.)

Tájékoztatás/kommunikáció: Az év végi, illetve az évközi aukciók időpontjának és az aukciókon értékesítésre kerülő termékek mennyiségének és összetételének előzetes meghatározása és nyilvánosságra hozatala, valamint az aukció eredményének publikálása szükséges a piaci szereplők megnyugtatásához és a kiszámítható piaci környezet biztosításához.

Fogyasztói érdekek: Mivel az aukciók alapvető célja a hazai fogyasztók ellátásának biztosítása, ezért olyan aukciós mechanizmusra van szükség, amely biztosítja, hogy a kereskedők méltányos árakon legyenek képesek a hazai fogyasztók ellátásához szükséges villamos energia beszerzésére. Adott esetben ez történhet olyan módon, hogy a hazai fogyasztókat ellátó kereskedők az aukció első szakaszában, a többi szereplőt megelőzően jogosultak lebonyolítani villamosenergia-beszerzéseiket. Az aukció fentiek szerinti lebonyolítása azonban nem eredményezheti az egyes fogyasztói csoportok közötti diszkriminációt.

III. A Magyar Energia Hivatal 2008. január 1-jét követő ellenőrzési tevékenysége

A 2008. január 1-jei teljes piacnyitás és liberalizáció megvalósulása érdekében – az arra való felkészülést és előkészítést biztosítandó – a VET egyes rendelkezései (köztük a 106. §) már 2007. október 15-én hatályba léptek. Ezért a közbenső időszakban nem zárható ki, hogy egyes piaci szereplők az új VET céljától eltérő, vagy ellentétes magatartást tanúsítsanak.

A törvény céljainak teljesülése (ezen belül a Hivatal számára a VET 158. és 159. §-ában meghatározott társadalmi rendeltetés és hatáskör érvényesítése) érdekében - a VET 2008. január 1-jei hatálybalépését követően – a Hivatal komplex ellenőrzést folytathat le a VET korábban hatályba lépő rendelkezéseinek alkalmazási körülményeire vonatkozóan.

Ennek során a Hivatal a vizsgálni fogja:

1. a 106. § alapján lefolytatott pályázattal (aukcióval) összefüggésben:
 - a legkisebb költség követelményének érvényesülését, különös tekintettel arra, hogy a pályázat kiírásakor és az aukciós szabályzat tartalmának meghatározásakor a kiíró mennyire vette figyelembe a kiírás időpontjában már ismert, vagy kellő körültekintés mellett megismerhető várható gazdasági hatásokat és körülményeket;
 - a hazai felhasználók biztonságos, zavartalan, megfelelő minőségű és átlátható költségszerkezetű villamos energiával való ellátottságát, illetve az e követelménynek történő megfelelést a pályázat kiírásakor és az aukciós szabályzat tartalmának meghatározásakor (valamint azt követően is);
2. a VET 140. § (2) bekezdésében foglaltakkal összhangban az üzletszabályzatban meghatározott árképzési képletet és alkalmazott árat;
3. a VET 110. §-ában biztosított hatásköréhez kapcsolódó feltételeket.

A Hivatal – a lefolytatott vizsgálat eredményétől függően – beavatkozhat annak érdekében, hogy a törvény céljai érvényesüljenek, hatékonyan működő villamosenergia piac alakuljon ki, a felhasználók érdekei ne sérüljenek és ne alakuljanak ki indokolatlanul magas árak.

Budapest, 2007. október 18.